

Waarlijk opgestaan

Psalm 21 : 4, 5
Psalm 111 : 5
Psalm 52 : 6, 7
Psalm 117
Psalm 118 : 7, 8

‘Die zeiden: De Heere is werkelijk opgewekt en is aan Simon verschenen’. Lukas 24:34

Gemeente,

De woorden van onze tekst hebben iets van een echo. De uitroep van de discipelen op de dag van de overwinning van Jezus. ‘Die zeiden: De Heere is werkelijk opgewekt en is aan Simon verschenen’. Deze uitroep laat zien hoe deze mensen, de discipelen, zijn overtuigd door de opgestane Heere Jezus Zelf. Het heeft de afgelopen Paasdagen overal op de wereld geklonken. Het heeft iets van een echo. Een Paaslied dat toen is ingezet en dat nog steeds wordt gezongen. In steeds meer talen ook, want het Evangelie gaat de wereld over. Deze echo klinkt en zal ook blijven klinken. Het klinkt vandaag in een wereld waar veel is geleden en wordt geleden door het coronavirus. Steeds komen de indringende berichten bij ons binnen. Nu klinkt dit er tegenin, klinkt dit er dwars doorheen dat de Heere waarlijk is opgestaan. Hebben we dat ook niet meer dan ooit nodig? We hebben het altijd nodig om het Evangelie te horen, maar in de omstandigheden van dit moment beseffen we het des te meer. Hoe kwetsbaar het leven is. Hoe beperkt wij mensen eigenlijk zijn. Bij alle zorgen wordt onze aandacht gericht op de Opgestane. Wonderlijk dat de discipelen dit zeggen. Ze hadden die dag verschillende fasen doorgemaakt. Ongeloof, ontkenning, twijfel. Maar Christus heeft dat weggenomen, door aan hen te verschijnen. Hij had de vrouwen opgezocht en ook Petrus. Dat horen we in het Evangelie. Zo komen ze tot deze groet, dat Hij waarlijk is opgestaan.

Het is een groet die klinkt aan het einde van de geschiedenis van Emmaüsgangers. Het wordt gezegd als ze terugkomen in Jeruzalem om hun verhaal te vertellen. We hebben de geschiedenis gelezen. We zijn met hen meegewandeld op de weg naar Emmaüs. Daar was de Opgestane aan hen verschenen, terwijl hun ogen gesloten waren. Ze waren met elkaar in gesprek, over alles wat er was gebeurd. Toen was Hij aan hen verschenen, al beseften ze dat niet. Hij had naar hen geluisterd. Hij had hen laten vertellen. Ze hadden hun verhaal verteld. Hoe Jezus de Nazarener, een Profeet was geweest, machtig in woorden en werken voor God en heel het volk. En dat hun overpriesters en leiders Hem gekruisigd hadden. Maar ook dat sommige vrouwen vandaag bij Zijn graf geweest zijn en Zijn lichaam niet vonden. Dat is op die morgen gebeurd. Ze zagen een verschijning van engelen en zeiden dat Hij leeft. Anderen gingen naar Zijn graf en zagen ook dat het leeg was, maar Hem zagen zij niet.

Het Evangelie brengt het zo dichtbij. We zien mensen die vrezen, mensen die zoeken, die twijfelen. Mensen zelfs die het allemaal ontkennen. Jezus luistert op de weg naar Emmaüs, maar Hij spreekt hen ook indringend toe. Hij spreekt hen aan als onverstandigen en dragen van hart. ‘Moest de Christus dit niet lijden en in Zijn heerlijkheid ingaan?’ Dan opent Hij de Schriften voor hen. Hij begon bij Mozes en al de profeten en legde hun uit wat in de Schriften over Hem geschreven staat. De weg naar Emmaüs wordt de weg van het Woord. Op die dag gaan de Schriften op ongekende wijze open. Zo krijgen ze antwoord op hun vragen. Zo neemt

Christus hen mee. Hij openbaart Zich aan hen. Op hun aanhoudende verzoek gaat Hij mee naar binnen. Ze drongen er bij Hem op aan: 'Blijf bij ons, want het is tegen de avond en de dag is gedaald. En Hij ging naar binnen om bij hen te blijven'. Dan gaan hun ogen open, als Christus het brood breekt en het zegent. Het is een geschiedenis om altijd weer te lezen, te herlezen.

We gaan nu naar het moment dat ze terugkeren naar Jeruzalem. Daar hoeven ze niet lang over na te denken op dat moment als Jezus Zich heeft geopenbaard. Hun ogen waren geopend, ze herkenden Hem, en op datzelfde moment verdween Hij uit hun gezicht. De Opgestane gaat Zijn genadige en machtige gang. Voor die twee mensen is het genoeg. Ze zijn overtuigd dat Hij leeft. Zo keren ze terug naar Jeruzalem. De terugweg gaat veel sneller dan de heenweg. Het is in het verhaal alleen vers 33. De heenweg liepen ze langzaam en waren in gesprek. Nu lopen ze, denk ik, zo snel als ze kunnen. Dan komen ze bij terug de discipelen en daar is de stemming totaal veranderd. Voordat ze ook maar iets kunnen zeggen, klinken deze woorden hen tegemoet: 'De Heere is werkelijk opgewekt, en is aan Simon verschenen'. Alles wat er op deze dag is gebeurd, wordt samengevat in die uitroep. In die Paasgroet. De opgestane Heere staat centraal. Dat is wat de discipelen hen zeggen: de Heere. Ja, die aanspraak... Hij is de Heere van hun leven. De Kurios, Die alles voor het zeggen heeft. Jezus de Heere. Zo hebben zij Hem leren kennen in hun leven als de Zaligmaker van zondaren. De Heere Die tot hen kwam. De Heere Die mensen op zocht in hun nood. De Heere Die luisterde naar smeekgebeden. Zo hebben zij Hem leren kennen, als de Heere van hun leven. Kennen wij Hem zo ook? Roepen wij Hem ook zo aan? Denk aan het gebed van die melaatse man. Dat is nog helemaal in het begin van het Evangelie. Maar Hij gelooft in de Heere Jezus. Hij bidt vanuit zijn nood: 'Heere, indien U wilt, U kunt mij reinigen'. Steeds in het Evangelie blijkt Zijn macht. Hij heeft macht om zonden te vergeven. Hij verlost mensen van boze machten. Het is de Heere. Dat bepaalt voor de discipelen alles. Maar dat bepaalt ook vandaag onze geloofsband aan Hem. Het is de Heere die zondaren tot Zich trekt. Geloven wij zo in Hem?

De macht van Jezus is veel groter dan wij voor mogelijk houden. Hij heeft macht in de hemel. Hij heeft macht op de aarde. Op deze dag is dat gebleken, dat Hij de Heere is. De Levensvorst Die door alle barrières is heen gebroken. Hij is nu de opgestane Heere. En dat roepen de discipelen elkaar toe. Dan willen we vanmorgen één woord uitdrukkelijk onderstrepen. Werkelijk of waarlijk opgestaan. Dat is een belangrijk woord in het Evangelie. Hetzelfde woord heeft eerder geklonken bij het kruis van de Heere Jezus in het Markusevangelie. Dan zegt de hoofdman over honderd het die de wacht heeft gehouden: 'Waarlijk, deze Mens was Gods Zoon'. In het Grieks staat er hetzelfde woord, toen in het Markus-evangelie en in het Lukas-evangelie. Het gaat om de waarheid van het Evangelie. Toen bij het kruis moest die Romein het erkennen. Nu op de dag van de opstanding zeggen de discipelen het. Het is de volle waarheid. En dat is van belang om te onderstrepen, dat direct dat besef er is geweest. Toen Jezus stierf aan het kruis. Toen Hij opstond uit de dood. Waarlijk opgestaan. In het Grieks staat daar het woord 'ontos' en dat betekent 'zijn' of 'wezen'. Een woord als ontologisch is daarvan afgeleid en zoveel andere woorden die met ons bestaan te maken hebben. De Heere is waarlijk opgestaan. En dat laat zien hoe beslissend Zijn opstanding is. Hij naar in Zijn wezen opgestaan, zou je kunnen zeggen. Hij de Zoon van God die mens is geworden. Hij Die als mens onze Plaatsvervanger wilde zijn. Zijn opstanding raakt ons diepste zijn, ons menselijk bestaan. Het gaat om de identiteit van de Gekruisigde en Opgestane. Het is dus meer dan wanneer wij mensen: het is werkelijk waar wat ik je zeg. Om een ander te overtuigen van ons gelijk. Dit gaat dieper. We zien hier de diepe, de volle waarheid van Zijn opstanding. Wij mensen weten

dat de dood voor ons mensen een grens is. De dood die door de zonde in de wereld is gekomen. Maar Hij is waarlijk opgestaan. En dit is waarheid van het Evangelie. Dit is de waarheid die in Jezus is geopenbaard. Hij heeft dat toch Zelf gezegd, dat Hij de Weg is, en de Waarheid, en het Leven. Waarlijk of werkelijk opgestaan.

Gemeente, dat woord staat er om ons te overtuigen. Het is een uitroep teken bij het heilsfeit van Pasen. En dat hebben we ook nodig. In de kerk is misschien wel de grootste dwaling om de waarheid van de opstanding te ontkrachten. Het is wel waar, zo wordt dan gezegd, maar het is niet echt gebeurd. Het is waar in de herinnering van de discipelen. Dat soort formuleringen. Verhullende taal waarin eigenlijk wordt gezegd dat het een verzinsel is. Het doet geen recht aan het Evangelie. Het doet om te beginnen geen recht aan de wijze waarop de evangelisten het hebben opgeschreven. Opvallend dat Markus en Lukas, twee hele verschillende mensen, beide dat woord waarlijk gebruiken. Het gaat om de identiteit van de Heere Jezus. Het probleem is dat ons menselijk verstand dit niet kan volgen. Het gaat boven ons bevattingsvermogen. Dat Jezus is gestorven, dat kunnen wij nog volgen. Maar dat Hij is teruggekomen uit de dood, dat gaat buiten onze kaders. Vandaag willen wij alles kunnen controleren. De wetenschap gaat uit van feiten, van zaken die we kunnen controleren. Hier staan wij mensen buiten spel, maar heeft God de controle. Waarlijk opgestaan. Dat is gebeurd op die vroege morgen. We horen wat God de Vader heeft gedaan. God de Vader heeft Zijn Zoon teruggeroepen of opgewekt. God heeft geantwoord op het verlossingswerk van Christus. Op andere momenten lezen we dat Jezus is opgestaan. De vertaling dat Hij is opgewekt legt nadruk op het werk van God de Vader. De vertaling opgestaan dat Jezus als de Zoon van God de dood heeft overwonnen. Twee lijnen die we beide in het Evangelie zien. Jezus is opgestaan, want Zijn Vader heeft Hem opgewekt. Twee kanten van dezelfde medaille. Twee kanten van hetzelfde Paasevangelie. Geschreven opdat wij het Woord van de waarheid geloven.

Hij is waarlijk opgewekt. Het staat er met grote overtuiging. Dat zeggen de discipelen tegen elkaar. Ze roepen het elkaar toe. Daar kunnen we ook van leren. Dat wij de gemeenschap, de gemeente daarvoor nodig hebben. Op dit moment missen we enerzijds de gemeente, de kerkdiensten. Maar anderzijds merk je dat christenen wereldwijd hetzelfde ervaren. Rond de Paasdagen zag je de foto's van bijna lege kerken. Hoewel, leeg? De boodschap dat de Heere waarlijk is opgestaan was er ook dit jaar. En die zin ervaar je juist wereldwijde verbondenheid. Dan is het nodig dat ze boodschap ons hart en leven binnen komt. Dat ons hart en leven opengaat door Gods genade en voor Gods genade. Steeds in het Evangelie zien we hoe volgelingen van de Opgestane komen tot de overtuiging en buigen voor Hem. Denk aan de ontmoeting tussen Jezus en Maria Magdalena. Hij noemde haar naam en zij aanbad Hem. We merken dat er doorbrekend geloof is bij Johannes, de discipel die Jezus liefhad. We zien hoe de zwaarmoedige Thomas tot de meest krachtige en overtuigde belijdenis komt: 'Mijn Heere en Mijn God'. Deze volgelingen van Jezus hebben geloof in Hem. Omdat Hij waarlijk is opgestaan. Later schrijft Paulus het in de Romeinenbrief, dat Hij is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardiging. In een andere brief van Paulus staat de wens: 'Opdat ik Hem mag kennen en de kracht van Zijn opstanding'. Steeds zien dat het Evangelie van de opstanding van Christus doorwerkt.

Laat dat door Gods genade de vrucht van deze periode zijn, dat het Evangelie doorwerkt. Wij hopen dat alles weer normaal wordt. Maar is het enige? En dat we straks opgelucht adem halen als de maatregelen voorbij en we denken met ons oude leven verder te kunnen gaan.

Wat heeft het uur van bezinning dan uitgewerkt? Op een van de eerste zondagen met beperkende maatregelen noemde Gerrit van Ginkel deze tijd een uur van bezinning. Inmiddels zijn we een heel aantal weken verder. Bid dan God om zegen, om eeuwige zegen over deze periode. Het is Pasen geweest. De Heere is waarlijk opgestaan. Dan laat je het oude van de zonde achter je. Omdat de kracht van Zijn opstanding ons leven doortrekt en vernieuwt. Is dat ons gebed, om het ware geloof? Dan geldt van ons wat het Evangelie zegt: 'Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult u waarlijk vrij zijn'. Daar staat hetzelfde woord, waarlijk, in Johannes 8:36. Dat Griekse woord 'ontos'. Omdat de Heere waarlijk is opgewekt. Het waarlijk van de opstanding geldt ook waarlijk mijn leven. Dat is als een ankerpunt. Een vaste en zekere belofte. Het is waar. Het doortrekt mijn bestaan, mijn wezen. We hoeven elkaar niet uit te leggen wat ons onzeker maakt in deze tijd. Dat zijn de omstandigheden. Het woord waarlijk verplaatst onze aandacht nu van de omstandigheden naar de Heere in de hemel. Waarlijk, een woord om je aan vast te houden. Zo hebben de discipelen het elkaar toegeroepen.

En ze zeggen er nog iets bij, namelijk dat de Heere aan Simon is verschenen. De berichten dat Jezus aan de vrouwen was verschenen, dat hadden ze nog meegekregen, voordat ze vertrokken naar Emmaüs. Maar dat de Opgestane aan Simon is er verschenen, dat maakt het feest compleet. Er zijn dus meerdere ooggetuigen, onafhankelijk van elkaar. Dat is van groot belang. Simon, dat is zijn oude naam. Niet Petrus, zijn nieuwe naam. Zou dat te maken hebben met de verloochening? Wij weten niet hoe die verschijning is gegaan. Dat is tussen Jezus en Simon gebeven. Het wordt alleen op deze wijze verteld. 'De Heere is werkelijk opgewekt en is aan Simon verschenen'. Deze verschijning moet plaats hebben gevonden na zijn bezoek aan het lege graf en voor de terugkeer van de Emmaüsgangers. In 1 Korinthe 15 lezen we het ook, dat Christus van Cefas is verschenen en daarna aan de twaalf. Eerst aan Simon. Aan hem is Jezus als eerste van de discipelen verschenen. Na de verloochening en het berouw van Petrus heeft Christus hem weer opgezocht. Het is weer helemaal goed. Wat een wonder van genade. Voordat Christus ging lijden en sterven, heeft Hij het gezegd: 'Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet zou ophouden'. Dat gebed van Christus is verhoord. Petrus is diep gevallen, maar de Heere heeft hem vastgehouden. Dat is een bemoediging voor mensen die ook beseffen de Heere te zijn kwijtgeraakt. Niet omdat Hij ons liet gaan, maar omdat wij Hem lieten praten. Wij gingen onze eigen weg. Maar ook vandaag is er de opzoekende liefde.

In de woorden van de discipelen klinkt de genade door. Genade voor iemand die de Heere heeft verloochend. Aan Simon verschenen. Later bij de zee van Tiberias heeft Jezus aan Petrus in het openbaar de vraag gesteld, tot drie keer toe: 'Heb je Mij lief'. Toen is Petrus herbevestigd. Toen heeft Jezus hem ook een opdracht gegeven om Zijn kudde te weiden. Is dat voor ons geen troost, als wij zelf onze ontrouw moeten belijden? Als wij weten niet beter te zijn dan Simon, dan wie ook? Genade is er voor zondaren. Voor zwakkelingen. Later schrijft Petrus het in zijn brief: 'Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout, opdat wij, voor de zonden dood, voor de gerechtigheid zouden leven. Door Zijn striemen bent u genezen'. Nu horen wij de begroeting in het Evangelie, dat de Heere waarlijk is opgestaan. Heere, laat het ook werkelijkheid zijn, laat het waar zijn in ons leven.

Amen

Lage Vuursche, 26 april 2020